

ՄԻՐԶԱ ԱՊԻԳԵՈԶԱԼ-ԲԷԿ



ՏԱԿՏԵԼԻ ՊԱՄԲԱՍԵԼ


ԵՐԵՎԱՆ 2016

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՄԻՐԶԱ ԱԴԻԳԵՈԶԱԼ-ԲԷԿ

ՏԱԿՏԻՆԵՐԱԲԱԵՐ

Աշխատասիրությամբ
ԱՐՏԱԿ ՄԱՂԱԼՅԱՆԻ


ԶԱՆԳԱԿ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ
2016



ՀՏԴ 93/94
ԳՍԴ 63.3
Ա 198

*Տպագրվել է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ*

*Խմբագիր՝
պ. գ. թ. Ա. Մալխասյան*

Միրզա Աղիգյոզալ-բէկ
Ա 198 Ղարաբաղ-նամէ/Միրզա Աղիգյոզալ-բէկ;
Աշխատասիրությամբ Արտակ Մաղալյանի.— Եր.:
«Զանգակ» հրատ., 2016.— 164 էջ:

Գրքում ներկայացված է մահմեդական պատմագիր Միրզա Աղիգյոզալ-բէկի «Ղարաբաղ-նամէ» աշխատության XIX դ. հայերեն թարգմանությունը, որը հրատարակվում է ըստ Երևանի Մատենադարանի N 4463 ձեռագրի: Միրզա Աղիգյոզալ-բէկի աշխատությունը կարևոր աղբյուր է Արցախ-Ղարաբաղի XVIII–XIX դարերի պատմության բազմաթիվ հարցերի լուսաբանման համար:

Գիրքը նախատեսված է պատմաբանների, արևելագետների և ընթերցող լայն հասարակայնության համար:

ՀՏԴ 93/94
ԳՍԴ 63.3

ISBN 978–9939–68–468–0

© Մաղալյան Ա. Վ., 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՐՋԱ ԱԴԻԳՅՈՋԱԼ-ԲԵԿԻ	
«ՂԱՐԱԲԱՂ-ՆԱՄԷ» ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ	3
ՄԻՐՋԱ ԱԴԻԳՅՈՋԱԼ-ԲԵԿ	
ՂԱՐԱԲԱՂ-ՆԱՄԷ	33
ա) Որպիսութիւնք խանացն Գանձակայ	35
բ) Որպիսութիւնք խանացն Ղարաբաղու,	
որոց սկիզբն է խանն Սարուջնալեաց	38
գ) Հանգամանք Փանահ խանին ընդ համայ մելիքաց	49
դ) Հիմնարկութիւն Շուշի բերդաքաղաքին	52
ե) Կալանաւորութիւն Քարիմ խանին,	
Քազմ խանին, Հէյտար-Ղուլի խանին	
և ազատութիւն նոցա ի Հաջի Չալապէն	55
զ) Գալուստ Աֆշար Ֆաթալի խանին Ուրմեցւոյ	
ի վերայ Ղարաբաղայ և պատերազմ նորա	58
է) Որպիսութիւնք Իբրահիմ խանին	64
ը) Յաղագս կրկնակի գալստեան Աղայ Մհամմատ շահին	
ի վերայ Ղարապաղայ, և գնալոյ Իբրահիմ խանին	
ի Բալաքեան	77
թ) Յաղագս կրկնակի գալստեան զօրացն Ռուսաց	
յայսկոյս Կովկասու	81
ժ) Յաղագս գնալոյ կնեազ Յիցիանովն ի Կողմն Երևանու	
զկնի պատերազմի յաղթող լինելոյն	
և վերադառնալոյն առանց առնլոյ զԵրևան	92
ժա) Յաղագս խաղաղութեան կնեազ Յիցիանովին	
ընդ Իբրահիմ և Սալիմ խանացն	100
ժբ) Յաղագս կրկնակի թշնամութեան	
Պարսից ընդ Ռուսաց և գրգռութեան պատերազմի	111
ժգ) Պատմութիւն այսր դիպուածոյ է յետագայս	121
ՅԱՆԿԵՐ	
Օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկ	138
Անձնանունների ցանկ	147
Տեղանունների ցանկ	155

ՄԻՐԶԱ ԱԴԻԳԵՈԶԱԼ-ԲԷԿ

Նարագ-Նեկ

Աշխատասիրություն
ԱՐՏԱԿ ՄԱՂԱԼՅԱՆԻ

Հրատարակչության տնօրեն՝
Գեղարվեստական խմբագիր՝
Խմբագիր՝
Շապիկի ձևավորումը՝

Էմին Մկրտչյան
Արա Բաղդասարյան
Արմեն Մալխասյան
Ռուբեն Թարոմյանի

Տպագրությունը՝ օֆսեթ: Չափսը՝ 60×84 1/16:
Թուղթը՝ օֆսեթ: Ծավալը՝ 10,25 տպ. մամուլ:
Տպաքանակը՝ 300: Գինը՝ պայմանագրային:



ՀԱՆԳԱԿ
ԳՐԱՅԻՆՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԿ

ՀՀ, 0051, Երևան, Կոմիտասի պող. 49/2, հեռ.՝ (+37410) 23 25 28
Հեռապատճեն՝ (+37410) 23 25 95, էլ. փոստ՝ info@zangak.am
Էլ. կայքեր՝ www.zangak.am, www.book.am